

Drygt 70 politiker från Stockholm-Mälardalsregionen ingår i arbetet med En Bättre Sits Systemanalys 2020. Många fanns på plats under uppstartsmötet i Stockholm.

Uppstartsmöte för Systemanalys 2020:

Krafttag för en bättre infrastruktur

Drygt 60 politiska företrädare från Stockholm-Mälardalsregionen var med den 18 januari 2019 när nästa steg togs i Mälardalsrådets En Bättre Sits-samarbete. Arbetet ska leda fram till en ny Storregional systemanalys 2020 med en uppdaterad samsyn på Stockholm-Mälardalsregionens infrastrukturbehov och gemensamma prioriteringar.

Kristoffer Tamsons (M) är trafikregionråd i Region Stockholm och ordförande för En Bättre Sits. Monica Johansson (S) är regionstyrelsens ordförande i Region Sörmland och vice ordförande för En Bättre Sits.

Nya stordåd väntar

■ Vi har gjort det förut och nu gör vi det igen. I Mälardalsrådets En Bättre Sits-samarbete visar vi gång efter annan att vi kan ena oss över läns- och partigränserna för en bättre transportinfrastruktur i Stockholm-Mälarenregionen.

Vår förmåga att återkommande kunna landa gemensamma prioriteringar för infrastrukturen är viktig. Både för våra invånare i Stockholm-Mälarenregionen och i förlängningen hela landet. Stockholm-Mälarenregionen växer och vi måste möta tillväxten med nya lösningar. Fram till 2050 väntas befolkningen öka med 1,4 miljoner och godsmängderna beräknas öka med 65 procent till 2040. Med ökad trängsel på redan hårt belastade trafiksystem måste vi fortsätta vårt arbete för en bättre infrastruktur. Så att vi kan skapa En Bättre Sits för pendlare, En Bättre Sits för företagarna, En Bättre Sits för affärsresenären.

Den 18 januari 2019 tog vi nästa steg i det storregionala samarbetet. Tillsammans med drygt 60 andra politiska företrädare från våra kommuner och regioner i Stockholm-Mälarenregionen markerade vi startpunkten för en ny period som ska leda till en uppdaterad förteckning av våra infrastrukturbehov nästa år. Genom En Bättre Sits fokuserar vi på gemensamma praktiska lösningar, inte ideologiska lösningar.

Samverkan för att bygga något större är viktigare än att se till sin egna lilla pusselbit. Det storregionala perspektivet med en samsyn kring gemensamma prioriteringar har givit bra utfall i de nationella transportplanerna. Våra sju län är en viktig del av

Sverige och en tillväxtmotor för hela landet. Genom att göra rätt analyser och prioriteringar kan vi bidra till att göra vardagen bättre inte bara för de som bor och verkar i vår region, utan för hela Sveriges utvecklingskraft.

Arbetet vilar på gedigna kunskapsunderlag och en stark tjänstemannaberedning från våra län och kommuner. Nya rapporter om regionens godstransporter och internationella tillgänglighet har publicerats under året. Nu fortsätter vår politiska process för att peka ut riktningen framåt.

Från Systemanalys 2016 fortsätter vi att driva på för ökad kapacitet på Ostkustbanan, Mälarenbanan, Svealandsbanan, rangerbangården i Hallsberg samt E4 och E18. Samtidigt värnar vi att redan beslutade åtgärder genomförs, som Ostlänken och Östliga förbindelsen.

Vi har visserligen precis startat arbetet, men vi börjar inte med ett tomt blad. Vi har åstadkommit stordåd tidigare och vi kommer att göra det igen. Nya stordåd på vägen mot Systemanalys 2020 väntar.

Kristoffer Tamsons (M)
Trafikregionråd Stockholm och ordförande En Bättre Sits

Monica Johansson (S)
Regionstyrelsens ordförande Region Sörmland och vice ordförande En Bättre Sits

Monica Johansson (S) och Kristoffer Tamsons (M) är vice ordförande respektive ordförande i Mälardalsrådets En Bättre Sits-samarbete.

Storregionalt samarbete i fokus för tredje gången

Startskottet har gått för En Bättre Sits arbete med Systemanalys 2020. Mälardalsrådet koordinerar det transportpolitiska samarbetet, som för tredje gången uppdaterar de gemensamma prioriteringarna och infrastrukturbehoven inför kommande nationella transportplan 2022.

– Vi har en ambition att hela Sverige ska få en bättre sits, säger Monica Johansson (S), vice ordförande i En Bättre Sits.

■ Kristoffer Tamsons (M) är trafikregionråd i Region Stockholm och ordförande i En Bättre Sits. Han ser den breda politiska processen som en av framgångsfaktorerna i de tidigare omgångarna.

– Här försöker vi fokusera på gemensamma praktiska lösningar, inte ideologiska lösningar. Samverkan för att bygga något större är viktigare än att se till sin lilla pusselbit, säger han.

Det storregionala perspektivet med en samsyn kring gemensamma prioritering-

ar har också givit bra utfall i de nationella transportplanerna.

Med potentialen i den kraftiga tillväxten följer också utmaningar. Fram till 2050 väntas befolkningen öka med 1,4 miljoner. Godsmängderna beräknas öka med 65 procent till 2040 med ökad trängsel på redan hårt belastade trafiksystem som följd. För att klara detta krävs ökad kapacitet på både väg och järnväg.

I Systemanalys 2016 pekades flera objekt ut som prioriterade behov för trans-

portinfrastrukturen: Ökad kapacitet på Ostkustbanan, Mälarenbanan, Svealandsbanan, rangerbangården i Hallsberg samt E4 och E18.

– Det är också viktigt att redan beslutade åtgärder genomförs, som Ostlänken och Östlig förbindelse, konstaterar Monica Johansson (S).

Det är tredje gången som sju län kraftsamlar för ett gemensamt arbete kring infrastruktur i ett storregionalt systemperspektiv.

– Det här är starten på arbetet, men vi börjar inte med ett tomt blad. Vi har åstadkommit stordåd tidigare. Även den här gången har vi en god förmåga att möta de nya utmaningarna, säger Kristoffer Tamsons (M).

Vad har du för förväntningar på den kommande En Bättre Sits-processen?

Erik Langby (M), vice ordförande, Mälardalsrådet:

– En bra förankring borgar för att vi får en gemensam upplutning även denna gång. Jag hoppas att vi fortsätter den här breda ansatsen med stark regional förankring och hittar gemensamma nya prioriteringar. De kan man inte få om inte många är med och jobbar i processen.

Gustav Hemming (C), Region Stockholm:

– Min förväntan är att Stockholm-Mälarenregionen ska fortsätta att jobba tillsammans för att på ett hållbart sätt möta de enorma tillväxtutmaningar vi har i den här regionen. En växande Stockholm-Mälarenregion med bra funktionalitet är viktig för vårt eget näringsliv men är minst lika viktig för att skapa tillväxt i andra delar av landet.

Anna Sehlin (V), Region Stockholm:

– Jag förväntar mig att vi ska nå lika långt som förra gången, och att våra förslag inarbetas i den nationella planen. För att nå dit behöver vi arbeta med konkreta förslag men också ha en samsyn, något som varit en stor del i den tidigare processen. Något som jag gärna vill lyfta extra är kravet på robusthet, att det befintliga järnvägssystemet fungerar, snarare än att vi bygger en massa nytt.

Magnus Ekblad (C), Region Västmanland:

– Jag vill vi att framtidsplanerna än mer, eftersom det här är en så expansiv region. Hur påverkar trender som autonoma system och digitalisering vår infrastruktur och våra transporter? Hur möter vi en effektbrist, vilka krav ställs på ett kommande G5-nät? Det är spännande frågor.

Thomas Byström, Företagarna:

– Jag hoppas att processen leder fram till ett resultat som gör att de små och medelstora företagen i regionen blir konkurrenskraftiga och får bättre förutsättningar och samtidigt kan gå mot en grönare miljö. En svårighet är balansen kring tillgängligheten i våra städer där godsflödena ökar men där varje transport blir mindre i storlek.

Jimmy Jansson (S), Eskilstuna kommun:

– Vi står inte utan utmaningar, som hur vi ska nå klimatmålen. För att klara detta behöver vi baskunskaper och en rejäl plattform att stå på. Vi har också visat tidigare att vi politiker i regioner och kommuner är bra på att ställa om till ett storregionalt tankesätt. Det som är bra för Stockholm-Mälarenregionen är också bra för Eskilstuna.

Fyra temagrupper arbetar mot en ny systemanalys

Arbetet inom En Bättre Sits drivs av fyra temagrupper som fokuserar på olika områden: framtidens resande, storregional kollektivtrafik, internationell konkurrenskraft samt storregional godsstrategi.

Varje grupp består av politiker från de sju länen och leds av ett presidium. Till sin hjälp har de även tjänstepersoner på regional och lokal nivå.

Representanter för de fyra temagrupperna. Från vänster: Jimmy Jansson (S), Tommy Levinsson (S), Jens Sjöström (S), Johan Örjes (C), Nina Höijer (S), Jan Owe-Larsson (M) samt Julie Tran (C).

Framtidens resande

Med utgångspunkt i En Bättre Sits mål och Trafikverkets omvärldsanalys av transporttrenderna arbetar gruppen för att teckna en bild av framtidens resande och transporter i ett 2050-perspektiv. Omvärldens behov, förutsättningar och målsättningar analyseras. Lärdomar och innovationer från regionen och omvärlden beaktas. Transportsystemets kompetensförsörjningsbehov kommer att diskuteras.

– Det här är ett framgångsrikt påverkansorgan där sju län tillsammans, inom ramen för En Bättre Sits och Mälardalsrådet, lobbade gentemot staten och kunnat enas om vilka prioriteringar som är bäst för de här sju länen. Min förhoppning är att vi kan göra ett fortsatt bra arbete även denna gång.
Julie Tran (C), Region Östergötland

PRESIDIUM

Tomas Eriksson (MP), Region Stockholm, ordförande
Julie Tran (C), Region Östergötland, vice ordförande

Uppsala län

Erik Pelling (S), Uppsala kommun
Helena Proos (S), Region Uppsala

Västmanlands län

Magnus Ekblad (C), Region Västmanland
Johanna Odö (S), Norbergs kommun

Örebro län

Solveig Oscarsson (S), Nora kommun
Pär-Ove Lindqvist (M), Lindesbergs kommun

Sörmlands län

Mattias Claesson (C), Region Sörmland
Anneli Bengtsson (S), Vingåkers kommun

Östergötlands län

Annicki Oscarsson (KD) Ödeshögs kommun

Stockholms län

Boel Godner (S), Södertälje kommun
Anna-Lena Johansson (L), Sollentuna kommun
Parisa Liljestrand (M), Vallentuna kommun
Anna Sehlin (V), Region Stockholm

Storregional kollektivtrafik

En Bättre Sits-samarbetet verkar för ett kollektivtrafiksystem med snabb och tät trafik till och från Stockholm (Arlanda) och effektiva förbindelser mellan och inom regionens kärnor. Kartläggning görs avseende nuläget för tillgängligheten samt för att visa regioninvånarnas pendling och resmönster. Utifrån den förväntade utvecklingen identifieras brister och därmed infrastrukturbehov.

– Vi ska fortsätta resan på samma spår och fortsätta det framgångsrika arbetet för att få En Bättre Sits i form av fortsatt utbyggnad av infrastrukturen där kollektivtrafiken fungerar hela vägen och vi ser till att tågen kommer i tid.
Tommy Levinsson (S), Region Västmanland

PRESIDIUM

Tommy Levinsson (S) Region Västmanland, ordförande
Daniel Portnoff (M) Region Sörmland, vice ordförande

Uppsala län

Ingvar Smedlund (M), Enköpings kommun
Jenny Lundström (MP), Region Uppsala

Västmanlands län

Elisabeth Unell (M), Västerås stad
Richard Fallqvist (L), Region Västmanland
Anders Teljebäck (S), Västerås stad

Örebro län

Lars-Göran Zetterlund (C), Hällefors kommun
Johan Kumlin (M), Örebro kommun
Oskar Svärd (M), Region Örebro län

Sörmlands län

Jimmy Jansson (S), Eskilstuna kommun
Ann-Sofie Lifvenhage (M), Gnesta kommun

Östergötlands län

Karin Jonsson (C), Norrköpings kommun
Kåre Friberg (M), Motala kommun
Ulrika Jeansson (S), Finspångs kommun

Stockholms län

Sven-Inge Nylund (S), Upplands-Bro kommun
Gustav Hemming (C), Region Stockholm
Lena Hallerby (L), Region Stockholm
Malin Fijen Pacsay (MP), Region Stockholm

Internationell konkurrenskraft

Systemanalys 2020 kommer att utgöra ett underlag för policyarbete på den nationella såväl som på den europapolitiska nivån. Det finns ett behov att utveckla En Bättre Sits-arbetet och kartlägga den nordiska och europeiska handelskontexten. Detta med avseende på faktiska relationer, behov, mål och prioriteringar samt den infrastrukturplanering och de medel som finns på EU-nivån.

– Vi tar nu ytterligare ett steg i det storregionala samarbetet och tittar på hur vi kan stärka Stockholm-Mälardalen i ett internationellt perspektiv. Vi samspelar med en stor omvärld där vi måste titta närmare på hur vi påverkas av de processer som sker, framför allt på europeisk nivå.
Johan Örjes (C), Region Uppsala

PRESIDIUM

Johan Örjes (C), Region Uppsala, ordförande
Jens Sjöström (S), Region Stockholm, vice ordförande

Uppsala län

Peter Evansson (S), Knivsta kommun
Fredrik Ahlstedt (M), Uppsala kommun

Västmanlands län

Thomas Högström (M), Regional Västmanland
Anders Wigelsbo (C), Sala kommun

Örebro län

Ullis Sandberg (S), Örebro kommun
Magnus Lagergren (KD), Region Örebro län

Sörmlands län

Urban Granström (S), Nyköpings kommun
Jacob Högfeldt (M), Strängnäs kommun

Östergötlands län

Martin Tollén (S), Region Östergötland
Cecilia Burenby (S), Mjölby kommun

Gotlands län

Meit Fohlin (S), Region Gotland

Stockholms län

Karin Wanngård (S), Stockholms stad
Olov Holst (M), Sigtuna kommun
Leif Gripestam (M), Region Stockholm
Karl Henriksson (KD), Huddinge kommun

Storregional godsstrategi

Arbetet har påbörjats med en storregional godsstrategi för Stockholm-Mälardalenregionen, Östergötland och Gotland. En första delrapport om mål, nuläge och utmaningar färdigställdes i juni 2018. Arbetet fortsätter under 2019 med beredning och politisk inriktning. Den storregionala godsstrategin ska ge en uppdaterad, översiktlig och pedagogisk bild av godstransporterna till, från, genom och inom regionen.

– En framgångsfaktor är att vi jobbar tillsammans, inte var för sig i kommuner eller regioner, i ett storregionalt sammanhang för att lösa miljöproblem, förbättra tillgängligheten och hitta nya smarta sätt att transportera gods.
Nina Höijer (S), Region Örebro län

PRESIDIUM

Jan Owe-Larsson (M), Region Östergötland, ordförande
Nina Höijer (S), Region Örebro län, vice ordförande

Uppsala län

Marie Wilén (C), Heby kommun
Lotta Grahn Elg (M), Håbo kommun
Bengt-Olov Eriksson (S), Region Uppsala

Västmanlands län

Elizabeth Salomonsson (S), Köpings kommun
Jenny Landernäs (M), Region Västmanland

Örebro län

Mats Gunnarsson (MP), Region Örebro län
Magnus Andersson (S), Hallsbergs kommun

Sörmlands län

Lars Härnström (M), Katrineholms kommun

Östergötlands län

Cecilia Burenby (S), Mjölby kommun

Gotlands län

Eva Nypelius (C), Region Gotland

Stockholms län

Robert Johansson (S), Region Stockholm
Harry Bouveng (M), Nynäshamns kommun
Michaela Haga (C), Region Stockholm
Gabriel Kroon (SD), Region Stockholm

Röster från uppstarts-mötet

Teres Lindberg (S), riksdagsledamot, Stockholm:

– När en storregion som har 40 procent av Sveriges befolkning enas, då vore det vore väl attans om vi inte får de investeringar vi behöver. Men vi måste få andra att förstå att investeringar här gynnar hela landet.

Helena Sundberg, regiondirektör, Trafikverket Region Stockholm:

– Ni har större kompetens om den region ni verkar i. Ert underlag till den nationella planen är oerhört viktigt och underlättar vårt arbete jättemycket. Att ni lyckats skapa tydliga gemensamma prioriteringar är också en oerhört stor hjälp för oss, och jag hoppas att ni lyckas med det den här gången också.

Sebastian Carbonari, departementssekreterare, Miljö- och energidepartementet:

– Även om klimatmötet i Katowice i huvudsak handlade om mellanstatliga förhandlingar så spelar städer, kommuner och regioner en avgörande roll för att vi ska nå klimatmålen.

Medborgarna ställer ökade krav på tillgänglighet och mobilitet, menar Magnus Persson.

Globala trender och ny teknik påverkar transportsystemet

Digitalisering och urbanisering är starka globala trender som även påverkar transportsystemet. Det framhåller Magnus Persson, senior rådgivare, region Örebro län, och ledamot i Trafikverkets styrelse.

■ Befolkningen i Sverige har aldrig ökat så snabbt som nu. Ökningen är störst i storstadsområdena. Och urbaniseringen ställer nya krav på transportsystemet.

– Infrastruktur förändras ganska långsamt och har förhållandevis liten påverkan på trafiken i stort. Tittar vi fram till år 2030 så händer inte så mycket med infrastrukturen, säger Magnus Persson.

– Förändringar kan snarare ske via de beteendeförändringar som kan skapas via olika typer av styrmedel, fortsätter han.

Digitaliseringen är en annan trend som även kommer att påverka vårt sätt att transportera människor och gods. – Allt som kan digitaliseras kommer att digitaliseras. Vi ser hur nya strukturer och nya affärsmodeller växer fram. Ett antal stora globala jättar verkar inom ett ganska stort spektrum och påverkar rätt mycket av hur vi agerar.

Skype-möten och e-handel är exempel

på hur ny teknik påverkar vårt beteende. Automatisering och AI är andra exempel som utvecklar transportsystemet. Och den snabba teknikutvecklingen är en utmaning för lagstiftarna.

– Teknik slår nästan alltid politik. Erfarenheten visar att politiker nästan alltid hamnar på efterkälken vad gäller lagstiftning kring ny teknik och när de gör det blir det ofta för specifikt, för detaljreglerat.

Magnus Persson menar också att vi kan räkna med en fortsatt stark efterfrågan på tillgänglighet och goda transportmöjligheter.

– Mobiliteten är en eftertraktad tjänst. Resandeutvecklingen ökar med befolkningstillväxten och medborgarna ställer ökade krav på tillgänglighet och mobilitet. Samtidigt ökar godstrafiken.

Han ser också ett ökat behov av samarbete mellan olika nivåer.

– Jag tror också att samspelen mellan den lokala, regionala och nationella nivån måste bli tajtare, inte minst för att en allt större del av transportarbetet sker i de urbana sammanhangen. Storregionala pendlingsmönster blir allt viktigare i processen, säger Magnus Persson.

“Allt som kan digitaliseras kommer att digitaliseras!”

Sju län svarar EU om infrastruktursatsningar

De sju länen i Mälardalsrådets En Bättre Sits-samarbete har lämnat ett gemensamt svar till EU-kommissionen om EU:s satsningar på transportinfrastrukturen (TEN-T) 2007-2013.

En förlängning av den europeiska transportkorridoren med omfattning av samtliga sju län, ökade projektmedel och ett fortsatt helhetsperspektiv på transportinfrastrukturen efterfrågas av de sju länen.

■ Stockholm-Mälardalen växer och blir allt viktigare för hela Sveriges utveckling och internationella konkurrenskraft. Genom sin placering i centrala Skandinavien har regionen en viktig funktion i det transeuropeiska infrastruktursystemet (TEN-T) och kan ta del av projektmedel från EU. Mellan 2007-2013 har pengar gått till viktiga infrastrukturprojekt som Rosersbergs kombiterminal, Ostlänken och Värtahamnen.

– Tillförlitliga och effektiva transporter till och från Stockholm-Mälardalen är avgörande för såväl regionens som Sveriges konkurrenskraft, säger Kristoffer Tamsons (M), trafikregionråd Stockholm och ordförande för Mälardalsrådets En Bättre Sits-samarbete.

Han påpekar att två tredjedelar av alla Sveriges utlandsresor utgår från regionen, med viktiga transportnoder som Arlanda

Sju län i Stockholm-Mälardalen har lämnat ett gemensamt svar om EU:s satsningar på transportinfrastrukturen 2007-2013.

och Stockholms hamnar.

– Vi ser positivt på de EU-satsningar som har gjorts i Stockholm-Mälardalen under programperioden 2007-2013. Totalt uppgår de tilldelade projektmedlen inom TEN-T till 100 miljoner euro.

Vi hade gärna sett fler satsningar. Varje satsad euro på vägar och spår i vår region gör att vi blir bättre sammanlänkade med det transeuropeiska transportnätet, säger Kristoffer Tamsons.

Monica Johansson (S), regionstyrelsens ordförande Region Sörmland och vice ordförande En Bättre Sits, poängterar vikten av att hela Stockholm-Mälardalen omfattas av TEN-T och kan ta del av EU:s program och fonder inom området för infrastruktur.

– En förlängning av handelskorridoren skulle markera våra län som delar i, snarare än ändpunkter i, det transeuropeiska infrastruktursystemet. Det är viktigt att TEN-T-programmen fortsätter sitt helhetsperspektiv för god funktionalitet i det transeuropeiska infrastruktursystemet. Farlederna över Östersjön är ett sådant exempel, säger Monica Johansson.

Internationell utblick viktig inför kommande systemanalys

“En Bättre Sits i världen” är en ny rapport som sätter Stockholm-Mälardalens transportinfrastruktur i ett internationellt sammanhang. Det internationella perspektivet blir nu en viktig pusselbit i det kommande arbetet med en ny systemanalys.

■ En Bättre Sits-arbetet har tidigare främst varit inriktat på den nationella arenan och infrastrukturplaneringen.

– Inför nästa systemanalys finns ett behov att utveckla arbetet med en internationell dimension. Stockholm-Mälardalen är en viktig del i ett europeiskt och internationellt handelssystem, säger Johan Hjelm, processledare för En Bättre Sits vid Mälardalsrådet.

Rapporten, som finns att ladda ner på Mälardalsrådets hemsida, ger en bild av handel och resande, men beskriver även den europeiska transportpolitiken genom det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) och möjligheterna till EU-finansiering.

I rapporten presenteras också några möjliga vägar framåt för hur det internationella arbetet kan stärkas.

Johan Hjelm, processledare, Mälardalsrådet.

Läs hela rapporten på www.malardalsradet.se

Anmäl dig nu!

VÄLKOMMEN TILL MÄLARTINGET I ÖREBRO 9-10 MAJ!

Hur vidareutvecklar vi en hållbar Stockholm-Mälarregion med kompetensförsörjning och smarta transporter som står starka i den globala utvecklingen?

**Anmäl dig på www.malardalsradet.se/malartinget
senast 25 mars för garanterad logi.**